

π.χ. ἀναπνέ, κοπρέ, πρᾶσέ, πντέ, σωρέ κ.ά., περὶ τῶν ὅπ. βλ. Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ 1, 348.

1) Ἡ στροφή ἐνθ' ἄν. : Μὲ τὴ γυρισμαθιὰ πού 'κανε, ἤπεσε ἀπὸ τὸ κρεβάτι τὴ νύχτα κ' ἐβάρηκε Α. Κρήτ. Συνών. γύρισμα 1. 2) Ἐπιστροφή Δ. Κρήτ. : 'Σ τὴ γυρισματέ σου πέρασε ἀποδῶ. Συνών. γύρισμα 6, γυρισμός 1.

γυρισμός ὁ, κοιν. γυρ'σμός βόρ. ιδιῶμ. 'υρισμός Νάξ. ('Απύρανθ.)

'Εκ τοῦ ρ. γυρίζω. Ἡ λ. καὶ εἰς Βλάχ.

1) Ἡ ἐπάνοδος, ἡ ἐπιστροφή κοιν. : 'Αφίνω τὴ σάκκα μου ἐδῶ, γιὰ νὰ τὴν πάρω 'ς τὸ γυρισμὸ κοιν. 'Σ τὸ γυρισμὸ ζου, πού θά 'ρθῆς, νὰ φέρῃς καὶ τὴ βελερίνα μου, γιατί κά-νει κρύο Πελοπν. (Μάν.) 'Σ τοῦ γυρ'σμοῦ θὰ τὰ ποῦμι Στερελλ. (Αἰτωλ.) 'ἐμ μοῦ δών-νεις τὴφ φορεσκιά σου καὶ 'ς τὸ γυρισμὸ 'ὰ σοῦ τὴδ δώσω; Κῶς (Πυλ.) Τσαί 'ς τὸ γυρισμὸ παρόντε 'τάνι μὲ τὸ πόε σ' 'ς τὸ χωρίο (καὶ εἰς τὸν γυρισμὸν ἐπῆγαν πεζοὶ εἰς τὸ χωρίον) Τσακων. (Χαβουτσ.) || Φρ.

'Σ τὸν τόπο τὸν ἀγύριστο, πού γυρισμὸ δὲν ἔχει (ἀρά) Παξ. || Παροιμ. Οὐλα τὰ 'μπόδια 'ς τοῦ γυρ'σμοῦ 'ρχόντι (ἐπὶ τῶν πολλῶν ἀντιξοοτήτων κατὰ τὰ γηρατεῖα) Στερελλ. (Αἰτωλ.) || Ἄσμ.

"Α bᾱς 'ς τὴ βόλη εἶναι μακρά, 'ς τὴ Βενετιά εἶν' ἀλ-
λάργα,

κοδά 'ναι τὸ ταξίδι σου, μακρὰ ὁ γυρισμός σου (ἐκ μοιρολ.) Πελοπν. (Καρβελ.) || Ποίημ.

Τὸ γυρισμὸ ὀνειρεύομαι, τὸ δρόμο πού θὰ πάρω, τὸ λύχνο σου, πού θέ' νὰ 'δῶ μακριὰ σὰν κάπαιο φάρο Α. Πορφύρ. εἰς Ἀνθολ. Η. Ἀποστολίδ., 371. Πβ. γύρι-
σμα 4. 2) Ἡ περιφορὰ Νάξ. ('Απύρανθ.) : 'Σ τὸ 'υρισμὸ, πὸ 'ύρισα δὴν ἀγία εἰκόνα, 'πτιδιάσεν ἡ βροχή. 3) Ἡ ἀπὸ πάσης πλευρᾶς λεπτομερὴς ἐξέτασις συκῆς ἢ ἄλλου ὀπωρο-
φόρου δένδρου πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ συλλογὴν τῶν ὠρίμων καρπῶν Νάξ. ('Απύρανθ.) : 'Υγισμὸ τοῦ 'υρισμοῦ δὲν εἶ-
χαν οἱ συσιμέσ σήμερα (ἐχρειάσθη πολὺς χρόνος πρὸς συγ-
κέντρωσιν τῶν ὠρίμων σύκων). 4) Ἡ στροφή, ἡ περιστροφή Νάξ. ('Απύρανθ.) : Φρ. Πού νὰ τότε 'υρίζουν ἀπάνω 'ς τὸ κρεβάτι τσαί 'υρισμὸ δοῦ 'υρισμοῦ νὰ μὴν ἔχη! (ἀρά). 5) Ἡ ἀλλαγὴ, ἡ μεταβολὴ τοῦ καιροῦ Νάξ. ('Απύρανθ.) : 'Σ τὸ 'υρισμὸ δοῦ βοριᾶ ἐξεράθη ὁ κόσμος (μὲ τὴν στροφήν τοῦ καιροῦ πρὸς τὸν βορρᾶν, ἔπαυσαν αἱ βροχαί). β) Ἡ στρο-
φὴ τῆς ἡμέρας πρὸς τὴν ἐσπέραν Πελοπν. (Μάν.) : Τῆς με-
ρὸς ὁ γυρισμός (τὸ ἀπόγευμα). 6) Ἡ στροφή τῆς κεντρι-
κῆς αὐλακὸς ὕδατος ποταμοῦ ἢ πηγῆς πρὸς ἄρδευσιν ἀγροῦ Νάξ. ('Απύρανθ.) : 'Σ τὸ 'υρισμὸ, 'πὸ 'ύρισα τὸ νερὸ νὰ ποτίσω, ἦρτεν ὁ παλιάνθρωπος καὶ τὸ 'κοψε.

γυρισόντα-μέρας Κύπρ. (Γερμασ.) γυρισόντα-μέ-
ρα Κύπρ. ('Αμμόχ. κ.ά.) — Γ. Τσόκκ., Πνιγμός, 5 γυρι-
σοντάμερας Κύπρ.

'Εκ τοῦ θέμ. τοῦ ἄορ. τοῦ ρ. γυρίζω καὶ τοῦ οὖς. ἡ μέ-
ρα.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν, ἐπιρρηματ., ἐνθ' ἄν. : 'Ἡρτεγ γυ-
ρισόντα-μέρας Κύπρ. (Γερμασ.) Γυρισόντα-μέρα ἐπροσκαλέ-
σαν οἱ δράκοι τὸν νιόν, γιὰ νὰ πᾶσιν εἰς τὸ κυνήν (ἐκ παρα-
μυθ.) Κύπρ. || Ποίημ.

'Επιάσαν το 'πὸν τῶν χαμαὶ τσ' ἔσ-σω του τὸν ἐφέραν,
ἐνύχτωσεν τῶ ἐμείνασιν ὥς γυρισόντα-μέρα

Γ. Τσόκκ., ἐνθ' ἄν. Πβ. γυρισημέρα, γυρισηνύ-
χτα.

γυριστὰ ἐπίρρ. Πελοπν. (Βάλτ. Γαργαλ. Μαργέλ. κ.ά.)
Κέως.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γυριστός.

Διὰ στροφῶν, οὐχὶ εὐθέως, πλαγίως, ἐμμέσως ἐνθ' ἄν.
Συνών. ἀναγυριστικά, ἀπογυριστά, ἀπο-
γυριστικά.

γυριστάδι τό, ἐνιαχ. γυρ'στάδ' Θράκ. (Σουφλ.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γυριστός καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.
-άδι.

Ξυλίνη ράβδος τοῦ ὑφαντικοῦ ἱστοῦ, διὰ τῆς ὁποίας στρέ-
φουν τὸ ὀπίσθιον ἀντίον καὶ οὕτως ἐκτυλίσσεται ὁ στήμων
ἐνθ' ἄν. Πβ. γυριστάρι 4. Συνών. στριφτά-
ρι, στρίφτης.

γυριστάδικος ἐπίθ. ἐνιαχ. 'υριστάδικος Νάξ. ('Απύ-
ρανθ.)

'Εκ τοῦ γυριστάδες, πληθ. τοῦ οὖς. γυριστής.

'Ο διαρκῶς περιφερόμενος ἐνθ' ἄν. : Πιὸ 'υριστάδικο
βαιδί δὲν ἔχει ὁ κόσμος· δὲ σταματᾷ καθόλου μέσ' 'ς τὸ
σπίτι Νάξ. ('Απύρανθ.)

γυριστάκι τό, ἐνιαχ. γυρ'στάκ' Σάμ. (Μαυραντζ.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γυριστός καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.
-άκι.

Παιδιά κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ παίζοντες προσπαθοῦν νὰ
ἀναστρέψουν νόμισμα κείμενον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, πιέζοντες
αὐτὸ κατὰ τὸ ἄκρον δι' ἄλλου νομίσματος. 'Ο ἀναστρέφων
αὐτὸ κερδίζει (ἀνάλογον μὲ τὴν ἀρχ. «στρεπτιδά») ἐνθ' ἄν.
Συνών. τόκας.

γυριστάρι τό, Κέρκ. Κίμωλ. Κύθν. Κωνπλ. Πελοπν.
(Βάλτ. Βούρβουρ. Βούτσ. Σκορτσιν. Τσιτάλ.) Σάμ. Σίφν.
Στερελλ. γυριστάρ' Εὐβ. (Αἰδηψ. Ψαχν.) Θεσσ. γυρ'στάρ'
Εὐβ. ('Αγία Ἄνν. Ἄκρ. Ψαχν. κ.ά.) Θεσσ. (Βαθύρρ. Κακο-
πλεύρ. Φωτειν. κ.ά.) Θράκ. (Αἶν. Σουφλ.) Αἰμν. Μακεδ.
Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Γαλαξ. Καλοσκοπ.
Παρνασσ. Περίστ. Σπάρτ. Ὑπάτ. Φθιώτ. Φωκ.) γυ'στάρ'
Θράκ. (Αἶν.)

'Εκ τοῦ ρ. γυρίζω. Ὁ τύπ. γυ'στάρ' δι' ἀνομοί-
ωσιν.

1) Εἰδικὸν ξύλον διὰ τοῦ ὁποίου γυρίζουν, ἀνακκ-
τεύουν τὸ ψηνόμενον γλύκισμα, τὸ καλούμενον διὰ τοῦτο
γυριστὸ Κωνπλ. 2) Ἡ στρόφιγξ διὰ τῆς ὁποίας τεί-
νουν τὰς χορδὰς ἐγγύρδων μουσικῶν ὀργάνων Κύθν. Συνών.
στριφτάρι, στρόφιγγας, στροφίγγι. 3) Ἡ
λαβὴ διὰ τῆς ὁποίας περιστρέφουν τὸν τροχὸν τῆς ροδάνης,
τὴν πέτραν τοῦ χειρομύλου, τὸ μάγγανον Κίμωλ. Σίφν.
Συνών. γυριστήρι, γυριστής 5, χέρι, χερσούλι.
4) Πάσσαλος ἔχων σχῆμα ὀρθῆς γωνίας, τὸν ὁποῖον ἐφαρμό-
ζουν ἐπὶ τοῦ δεξιῦ ἄκρου τοῦ προσθίου ἀντίου τοῦ ὑφαντικοῦ
ἱστοῦ, διὰ νὰ περιστρέφῃ τοῦτο καὶ νὰ τυλίσσεται καλῶς ἐπ'
αὐτοῦ τοῦ ἀντίου τὸ ὑφαινόμενον πανίον Εὐβ. ('Αγία Ἄνν.
Ἄκρ. Ψαχν.) Μακεδ. Πελοπν. (Βάλτ. Βούρβουρ. Βούτσ.
Σκορτσιν. Τσιτάλ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Καλοσκοπ.
Περίστ. Σπάρτ. Ὑπάτ. κ.ά.) : Μοῦ 'σπασ' τοῦ γυριστάρ' τοῦ
ἀργαλειοῦ Ψαχν. Συνών. γυριστάδι, γυριστής 6,
κορσούνα, στριφτάρι, στρίφτης, χερσούλι.

